

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΟΚΕ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ
«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΩΣ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΩΝ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ & ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 2.3.2010, ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. **Ανδρέας Τάκης**, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), το σχέδιο Νόμου «**Σύγχρονες διατάξεις για την ελληνική ιθαγένεια και την πολιτική συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών και άλλες διατάξεις**».

Μετά από απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε., ορίστηκε η Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την κα **Σοφία Δροσοπούλου**, την κα **Ζωή Λαναρά** και τους κ.κ. **Κώστα Γκουτζαμάνη**, **Νικόλαο Λιόλιο**, **Νικόλαο Σκορίνη** και **Γεώργιο Τσατήρη**.

Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Ν. Λιόλιος**. Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι κες **Βάσια Μότσου**, **Μαρία Σταυρίδου** και **Τίνα Σταυρινάκη**. Τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής είχε η Επιστημονική Συνεργάτιδα της Ο.Κ.Ε. **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε., ερευνητική στήριξη παρείχαν η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου**, Οικονομολόγος και ο κος **Πάνος Αλεξόπουλος**, Πολιτικός Επιστήμονας.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε δύο (2) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της 9^{ης} Μαρτίου 2010.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητής ήταν **ο κ. Ν. Σκορίνης**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της 16 Μαρτίου 2010, διατύπωσε την υπ' αριθ. **232** Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το υπό κρίση ΣχΝ περιλαμβάνει 4 κεφάλαια και συνολικά 31 άρθρα.

Το **Κεφάλαιο Α'** έχει τίτλο «**Τροποποιήσεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 1 - 13.

Με το **άρθρο 1** τροποποιείται η διάταξη του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας σχετικά με την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από γεννήσεως.

Επιπλέον προστίθεται στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας διάταξη με την οποία προβλέπεται υπό προϋποθέσεις η πολιτογράφηση παιδιών που γεννιούνται ή φοιτούν σε ελληνικό σχολείο στην Ελλάδα.

Με το **άρθρο 2** προβλέπονται οι τυπικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης. Μεταξύ άλλων, με τη διάταξη αυτή μειώνεται ο χρόνος διαμονής στη χώρα, που τίθεται ως προϋπόθεση για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, από 10 σε 7 ετή.

Με το **άρθρο 3** εισάγονται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης. Καθορίζονται ειδικότερα τα κριτήρια της γλωσσικής επάρκειας, της ομαλής ένταξης στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και της δυνατότητας ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας.

Με το **άρθρο 4** ορίζονται τα δικαιολογητικά πολιτογράφησης.

Με το **άρθρο 5** προβλέπεται η διαδικασία πολιτογράφησης.

Με το **άρθρο 6** ορίζεται ότι η απόρριψη της αιτήσεως για απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας αιτιολογείται.

Με το **άρθρο 7** προβλέπεται ότι τον όρκο του άρθρου 9 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας δίδει και όποιος αποκτά την Ελληνική Ιθαγένεια με δήλωση μετά την ενηλικίωσή του.

Με το **άρθρο 8** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη σύνθεση της Επιτροπής Πολιτογράφησης.

Το **άρθρο 9** ορίζει ότι τα τέκνα αλλοδαπών που απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια με δήλωση των γονέων τους μπορούν να την αποβάλλουν μετά από δήλωση και αίτησή τους.

Με το **άρθρο 10** προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης διευθύνσεων ιθαγένειας σε κάθε περιφέρεια και τμήματα ιθαγένειας σε κάθε νομό της Περιφέρειας, καθώς και η αρμοδιότητα των περιφερειών να αποστέλλουν στο Υπουργείο Εσωτερικών στατιστικά στοιχεία σχετικά με την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Με το **άρθρο 11** ορίζονται ζητήματα για το Συμβούλιο Ιθαγένειας.

Με το **άρθρο 12** τίθενται προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που τους έχουν ανατεθεί τα αρμόδια όργανα της διοίκησης.

Το **άρθρο 13** περιέχει εξουσιοδοτική διάταξη.

Το **Κεφάλαιο Β'** έχει τίτλο «**Συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών στην ανάδειξη των αιρετών οργάνων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 14 έως 21

Με το **άρθρο 14** προβλέπονται οι κατηγορίες αλλοδαπών που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού.

Το **άρθρο 15** ρυθμίζει θέματα σχετικά με την αίτηση εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.

Με το **άρθρο 16** προβλέπονται οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν.

Το **άρθρο 17** προβλέπονται οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι.

Το **άρθρο 18** ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη σύνταξη των εκλογικών καταλόγων.

Το **άρθρο 19** ρυθμίζει θέματα σχετικά με την τήρηση και ενημέρωση ειδικών εκλογικών καταλόγων, καθώς με τις ειδικές περιπτώσεις διαγραφής.

Το **άρθρο 20** προβλέπει ότι τις προϋποθέσεις και τα κωλύματα του δικαιώματος του εκλέγεσθαι εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 14 έως και 19 του π.δ. 133/1997.

Το **άρθρο 21** θέτει τις προθεσμίες για την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 14 έως 20.

Το **Κεφάλαιο Γ'** έχει τίτλο «**Μεταβατικές -τελικές διατάξεις**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 22 έως 28.

Το **άρθρο 22** προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι οι εκκρεμείς αιτήσεις πολιτογράφησης διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις περί πολιτογράφησης.

Το **άρθρο 23** ρυθμίζει θέματα σχετικά με την πολιτογράφηση των ομογενών κατόχων Ειδικών Δελτίων Ταυτότητας Ομογενούς.

Το **άρθρο 24** θέτει προθεσμία για την υποβολή δήλωσης και αίτησης πολιτογράφησης από αλλοδαπούς που έχουν ήδη συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, ως παιδιά που γεννήθηκαν ή φοίτησαν σε σχολείο στην Ελλάδα.

Το **άρθρο 25** προβλέπει ότι οι αλλοδαποί που έχουν συμπληρώσει 5 έτη διαμονής στη χώρα έως τη θέση του νόμου σε ισχύ μπορούν να ζητήσουν πολιτογράφηση, τηρουμένων και των λοιπών νομίμων προϋποθέσεων.

Το **άρθρο 26** περιέχει νομοθετική εξουσιοδότηση για τον καθορισμό κριτηρίων προτεραιότητας σε περίπτωση ύπαρξης φόρτου κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου και για δύο έτη από την έναρξη ισχύος του.

Το **άρθρο 27** σχετίζεται με την περιφερειακή διαίρεση της κρατικής διοίκησης.

Το **άρθρο 28** ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη διάθεση του παραβόλου πολιτογράφησης.

Το **Κεφάλαιο Δ'** έχει τίτλο «**Άλλες διατάξεις**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 29 έως 31.

Το **άρθρο 29** περιέχει ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Το **άρθρο 30** τροποποιεί διατάξεις του Ν. 3386/2005.

Το **άρθρο 31** ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης συνιστά ένα εξαιρετικά σημαντικό βήμα με στόχο την ουσιαστική ενσωμάτωση των νομίμων μεταναστών που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα για αρκετά χρόνια και κυρίως των παιδιών τους που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν εδώ. Η πρωτοβουλία αυτή κινείται στη σωστή κατεύθυνση και στηρίζεται σε δύο πυλώνες, οι οποίοι πρέπει να χαρακτηρίζουν κάθε μέτρο και πρακτική που άπτεται των ζητημάτων της μετανάστευσης: αφενός το σεβασμό και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του συνόλου των ατόμων που διαβιούν στην ελληνική επικράτεια και αφετέρου τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής αυτού του συνόλου σε συνδυασμό με την εγγύηση της ασφάλειας των συνόρων. Αυτές οι διαπιστώσεις ισχύουν ακόμα περισσότερο εάν αναλογιστεί κανείς την εξέλιξη του μεταναστευτικού φαινομένου σε παγκόσμια κλίμακα και την έντασή του που προκαλεί η αύξηση της φτώχειας σε πολλές χώρες του κόσμου.

Η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία επιχειρεί να εξασφαλίσει την πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων που νόμιμα και μακροχρόνια αποτελούν κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας συμβάλλοντας στη γενική ευημερία του τόπου, ενώ παράλληλα καθιστά σαφή τη στάση της ελληνικής πολιτείας απέναντι στην παράνομη μετανάστευση.

Στις βασικές καινοτομίες του σχεδίου νόμου ανήκουν:

(α) Η ειδική ρύθμιση της απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας για τους μετανάστες δεύτερης γενιάς, δηλαδή για τα παιδιά των μεταναστών που βρίσκονται στη χώρα μας. Ιδίως με το νέο άρθρο 1^ο του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ΚΕΙ) (άρθρο 2 του ΣχΝ):

- τα παιδιά που γεννιούνται στη χώρα μας και συνεχίζουν να ζουν εδώ από γονείς που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους

- ενώ και τα παιδιά οποία δεν έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, ωστόσο έχουν έρθει στη χώρα σε μικρή ηλικία και γι' αυτό, άλλωστε, έχουν ενταχθεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, τη λεγόμενη «μιάμιση γενιά», μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια εφόσον συμπλήρωσαν την παρακολούθηση 6 τάξεων του ελληνικού σχολείου και ορισμένες άλλες προϋποθέσεις.

(β) Εξειδικεύονται τόσο οι λεγόμενες «τυπικές» όσο και οι λεγόμενες «ουσιαστικές» προϋποθέσεις πολιτογράφησης, κατά τρόπον ώστε να μειώνεται η διακριτική ευχέρεια και η ελευθερία εκτίμησης των οργάνων που κρίνουν επί των αιτήσεως πολιτογράφησης. Έτσι:

- Στο άρθρο 2 ΣχΝ παρατίθενται οι συγκεκριμένοι τίτλοι νόμιμης διαμονής βάσει των οποίων μπορεί να αποδεικνύεται όχι μόνον η νομιμότητα αλλά και η διάρκεια της διαμονής στη χώρα.
- Επιπλέον, ως «ουσιαστικές» προϋποθέσεις για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας ορίζονται οι εξής τρεις: **(α)** η γλωσσική επάρκεια, **(β)** η ομαλή ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και **(γ)** η δυνατότητα ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας. Ως προς κάθε μία από τις προϋποθέσεις αυτές τίθενται ενδεικτικά κριτήρια για να διευκολύνεται η κρίση εάν οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται ή όχι. Ως προς το θέμα αυτό γίνονται πάντως και ορισμένες ειδικές παρατηρήσεις στο αντίστοιχο άρθρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤ΄ ΑΡΘΡΟΝ

Άρθρο 1 παρ. 2

Με το άρθρο αυτό καθορίζονται οι όροι υπό τους οποίους είναι δυνατή η πολιτογράφηση παιδιών που γεννιούνται ή φοιτούν σε ελληνικό σχολείο στην Ελλάδα. Η σχετική δήλωση και αίτηση υποβάλλεται από τους γονείς από κοινού, αλλά μπορεί να υποβληθεί και από τον ένα γονέα στην περίπτωση τέκνου μονογονεϊκής οικογένειας ή τέκνου δικαιούχου διεθνούς προστασίας (αναγνωρισμένου πρόσφυγα, προσώπου που έχει υπαχθεί σε καθεστώς επικουρικής προστασίας ή ανιθαγενούς), ο τυχόν εναπομείνας γονέας ή αυτός στον οποίο έχει ανατεθεί η γονική μέριμνα του ανηλίκου ή ασκεί αυτήν εν τοις πράγμασι κατ' αποκλειστικότητα.

Η ρύθμιση είναι θετική σχετικά με τη μονογονεϊκή οικογένεια, όσους έχουν τη γονική μέριμνα δυνάμει δικαστικής απόφασης, τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, αλλά ασαφής σχετικά με τον «εναπομείναντα» γονέα ή εκείνους που ασκεί τη γονική μέριμνα εν τοις πράγμασι κατ' αποκλειστικότητα. Αν εννοούνται οι περιπτώσεις γονέων που βρίσκονται στο εξωτερικό, τότε πρέπει να υπάρξει σχετική διευκρίνιση.

Άρθρο 2

Με το άρθρο 2 τροποποιείται το άρθρο 5 του ΚΕΙ.

Παρ. 1 περ. β΄

Στην παρ. 1 περ. β΄ αυτού προβλέπονται τα ποινικά αδικήματα που αποκλείουν την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να επανεξεταστεί το κατά πόσον η καταδίκη για συκοφαντική δυσφήμιση πρέπει να αποκλείει την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας.

Παρ. 1 περ. δ΄

Επιπλέον με την παρ. 1 περ. δ΄ του ίδιου άρθρου ο χρόνος διαμονής στη χώρα ο οποίος απαιτείται για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας μειώνεται στα 7 έτη, από 10 που ισχύουν σήμερα. Δεδομένου ότι είναι

δύσκολη η αιτιολόγηση του συγκεκριμένου αριθμού ετών, η ΟΚΕ ενόψει και των ισχυόντων στις άλλες χώρες της Ευρώπης (βλ. Παράρτημα Ι), ότι ένα εύλογο χρονικό διάστημα διαμονής για την πολιτογράφηση πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ του ελάχιστου των 7 ετών και του ισχύοντος των 10 ετών.

Με την ίδια διάταξη ορίζεται επιπλέον ότι για τους κατόχους ιθαγένειας κρατών μελών της ΕΕ δεν απαιτείται 5ετής αλλά 3ετής διαμονή.

Ως προς το σημείο αυτό η ΟΚΕ διερωτάται, εάν δικαιολογείται η διευκόλυνση των κατόχων ιθαγένειας κρατών μελών της ΕΕ, ενόψει και της πρόσφατης διεύρυνσης, στο μέτρο που δεν συνιστά υποχρέωση της Πολιτείας από το ενωσιακό δίκαιο.

Άρθρο 5

Με το άρθρο 5 ρυθμίζονται οι προαναφερθείσες «ουσιαστικές» προϋποθέσεις πολιτογράφησης. Πρόκειται για (α) η γλωσσική επάρκεια, (β) η ομαλή ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και (γ) η δυνατότητα ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας.

Ως γενική παρατήρηση η ΟΚΕ σημειώνει ότι θα πρέπει σχετικά με όλα τα κριτήρια να υπάρχει μία απλοποίηση και να μην απαιτούνται, ιδίως ως προς τις λοιπές πλην της γλώσσας προϋποθέσεις, υπερβολικές επιδόσεις, δεδομένου ότι αυτές δεν αναμένονται ούτε από τους γηγενείς Έλληνες.

Ειδικά για την τρίτη προϋπόθεση προβλέπονται τα εξής:

«να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει ενεργά και ουσιαστικά στην πολιτική ζωή της χώρας σεβόμενος τις θεμελιώδεις αρχές οι οποίες τη διέπουν». Επιπλέον προβλέπεται ότι ειδική βαρύτητα στην εκτίμηση περί υιοθέτησης της ελληνικής ταυτότητας έχουν η συμμετοχή σε συλλογικούς φορείς, πολιτικές ενώσεις ή σωματεία που συμμετέχουν Έλληνες πολίτες, καθώς και η προηγούμενη συμμετοχή στις εκλογές της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ως προς τα κριτήρια αυτά η ΟΚΕ διερωτάται, πρώτον, τι εννοείται ως «δυνατότητα» ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της

χώρας, καθώς και σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτή δεν υπάρχει.

Και ακόμα θέτει τον προβληματισμό, ότι η μη συμμετοχή σε ενώσεις, πολιτικές ή άλλες, ή σωματεία δεν μπορεί να εκτιμάται αρνητικά, δεδομένου ότι καθείς έχει το δικαίωμα να μην συμμετέχει σε αυτά.

Τέλος, με την παρ. 3 του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι για τη διακρίβωση επιμέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων η κρίση της Επιτροπής Πολιτογράφησης στηρίζεται και σε ειδική δοκιμασία (τεστ) που η Επιτροπή «μπορεί» να διεξάγει. Παρέχεται εξουσιοδότηση να ρυθμίσει ο Υπουργός Εσωτερικών τις προδιαγραφές του τέστ και τα σχετικά με αυτό ζητήματα.

Ως προς αυτήν την ειδική δοκιμασία (τεστ), η ΟΚΕ επισημαίνει ότι πρέπει να διευκρινιστούν τα εξής:

(γ) η ειδική δοκιμασία (τεστ) θα γίνεται σωρευτικά ή διαζευκτικά με τη συνέντευξη και η διενέργειά του θα τίθεται υπό τη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής Πολιτογράφησης;

(α) θα υπάρχουν προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Επιτροπή θα εξετάζει τον εκάστοτε αιτούντα και θα αποφασίζει εάν θα δοκιμασθεί σε ειδική δοκιμασία (τεστ) ή το τεστ θα γίνεται πάντοτε για όλους;

(β) πρόκειται για προφορικό ή γραπτό τεστ και, στην πρώτη περίπτωση, πώς θα διαφέρει από τη συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής;

Άρθρο 6

Προβλέπεται ότι η απόρριψη της αιτήσεως για απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας αιτιολογείται.

Πρόκειται για μία θετική ρύθμιση, καθώς η εισαγωγή της υποχρέωσης αιτιολόγησης των αποφάσεων επί αιτημάτων πολιτογράφησης με την δυνατότητα προσφυγής του αιτούντα ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων αποτελεί αφενός εγγύηση για τον αιτούντα σύμφωνα με τις αρχές του κράτους δικαίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Συγκριτικά στοιχεία ως προς την πρόσβαση στην ιθαγένεια

Στοιχεία από το Migrant Integration Policy Index (MIPEX) - <http://www.integrationindex.eu/>,
<http://www.integrationindex.eu/multiversions/2712/FileName/MIPEX-2006-2007-final.pdf>
 και από το European Union Democracy Observatory (EUDO) – <http://eudo-citizenship.eu/>, http://eudo-citizenship.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=15

ΑΥΣΤΡΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 10 χρόνια. • Σύζυγος: 6 χρόνια διαμονής + 5 χρόνια έγγαμης σχέσης. • Ασφάλιση ασθένειας και ο αιτών να έχει ζήσει τα τελευταία 3 χρόνια χωρίς να λάβει παροχές πρόνοιας. • Τεστ για το πολιτικό σύστημα και την ιστορία της Αυστρίας καθώς και του ομόσπονδου κρατιδίου όπου ζει ο μετανάστης. • Οι αρχές πρέπει να κρίνουν εάν ο αιτών έχει έναν προσανατολισμό «προς την κατεύθυνση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στην Αυστρία και προς τις βασικές αξίες του ευρωπαϊκού δημοκρατικού κράτους και της κοινωνίας των πολιτών της».
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς: πιο απλή διαδικασία.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικώς απαιτείται η παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Για διάφορους λόγους (ποινή φυλάκισης για οικονομικές ατασθαλίες, σοβαρές και επανειλημμένες παραβιάσεις διοικητικών κανόνων, κτλ). Υπάρχει όμως η δυνατότητα προσφυγής.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	

ΒΕΛΓΙΟ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες + σύζυγοι/σύντροφοι: 3 χρόνια. • Πρόσφυγες: 2 χρόνια. • Η απόφαση για πολιτογράφηση λαμβάνεται «πολιτικά» από μια κοινοβουλευτική επιτροπή για κάθε περίπτωση χωριστά χωρίς δικαίωμα προσφυγής.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ο μετανάστης δεν πρέπει να έχει διαπράξει κάποιο σοβαρό έγκλημα. • Καμία δοκιμή ενσωμάτωσης.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} γενιάς παιδιά: πριν την ηλικία των 12 με δήλωση εφόσον οι γονείς έχουν ζήσει στη χώρα 10 χρόνια και ο ένας εκ των δύο γονιών έχει την ιδιότητα του μακράς διαρκείας κατοίκου. • Κάθε παιδί που ενδεχομένως να ήταν ανιθαγενές, αποκτά αυτομάτως την ιθαγένεια κατά τη γέννηση. • 3^{ης} γενιάς παιδιά: αυτομάτως βελγική ιθαγένεια εάν ο ένας γονέας, γεννημένος στο Βέλγιο, έζησε τουλάχιστον 5 από τα 10 χρόνια που προηγούνται της γέννησης.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται η διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Εφόσον ο μετανάστης δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του ως πολίτης. Ωστόσο λαμβάνεται υπόψη η προσωπική κατάσταση και υπάρχουν νομικές εγγυήσεις.

ΓΑΛΛΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 5 χρόνια νόμιμης διαμονής. • Απόφοιτοι γαλλικών πανεπιστημίων: 2 χρόνια. • Σύζυγος: σχέση 4 χρόνων. • Γνώση γαλλικής γλώσσας, δοκιμή ενσωμάτωσης, καλό χαρακτήρα. • Δυνατότητα υιοθέτησης ενός γαλλικού ονόματος. • Οι πολιτογραφημένοι καλούνται από τους νομάρχες να συμμετάσχουν στην «Τελετή Καλωσορίσματος στην Γαλλική Υπηκοότητα» ("Welcoming Ceremony into French citizenship").
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} γενιάς παιδιά: με δήλωση στα 18 ύστερα από παραμονή 5 ετών. • 3^{ης} γενιάς παιδιά: με τη γέννησή τους.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε μετανάστες και τα παιδιά τους γεννημένα στη Γαλλία (εκτός αν πρόκειται για εχθρικό ως προς τη Γαλλία κράτος).
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: παραμονή μακράς διαρκείας

	<p>8 ετών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύζυγος: 3 χρόνια διαμονής + 2 χρόνια έγγαμης σχέσης + γνώση της γερμανικής γλώσσας • Έλεγχος γλωσσομάθειας + δοκιμή ενσωμάτωσης. • Έλεγχος εισοδήματος και ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: αποκτούν την ιθαγένεια κατά τη γέννηση εφόσον ένας από τους δύο γονείς κατοικεί νόμιμα στη χώρα για τουλάχιστον 8 χρόνια και έχει άδεια απεριόριστης διαμονής.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπό προϋποθέσεις. • Τα παιδιά πρέπει να επιλέξουν μεταξύ της ηλικίας των 18 και 23 αλλιώς χάνουν την γερμανική ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Ιθαγένειας</i>	Ναι
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	Ναι

ΔΑΝΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 9 χρόνια διαμονής. • 'Βόρειοί' μετανάστες: 2 χρόνια. • Σύζυγος: 6 χρόνια διαμονής και 3 χρόνια έγγαμης σχέσης ή 7 και 2 χρόνια αντίστοιχα ή 8 και 1 αντίστοιχα. • Τεστ γλωσσομάθειας + τεστ υπηκοότητας (citizenship test). • Παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια. • Έλεγχος εισοδήματος και ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: υπό προϋποθέσεις.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικώς δεν επιτρέπεται.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ποινή φυλάκισης 18 μηνών και άνω.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι αν ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να αποκτήσει άλλη ιθαγένεια. • Όχι εφόσον οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΕΛΒΕΤΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: να ζουν αδιάλειπτα τα τελευταία 12 χρόνια στη χώρα. • Σύζυγος και σύντροφος: ειδική διαδικασία. • Τεστ γλωσσομάθειας και δοκιμή ενσωμάτωσης. • Έλεγχος εισοδήματος, ποινικού μητρώου, ρήτρας 'καλού χαρακτήρα'.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: ανάλογα με το εκάστοτε

	καντόνι, ευκολότερη ή ίδια διαδικασία με τους μετανάστες 1 ^{ης} γενιάς.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Αφαίρεση του διαβατηρίου γίνεται όταν το τελευταίο αποκτήθηκε παράνομα ή όταν υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια. • Γίνεται οποτεδήποτε αλλά δεν μπορεί να οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΕΣΘΟΝΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Μόνιμοι κάτοικοι: μετά από 5 χρόνια. • Τεστ γλωσσομάθειας (δωρεάν) και τεστ υπηκοότητας (ακριβό) – το παράβολο επιστρέφεται αν ο υποψήφιος πετύχει στις εξετάσεις. • Έλεγχος εισοδήματος, ποινικού μητρώου και μιας αμφιλεγόμενης απαίτησης 'πίστης'.
<i>Παιδιά</i>	
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	Όχι
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Μπορεί να γίνει για διαφορετικούς λόγους. Ωστόσο επιτρέπεται η προσφυγή.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Μπορεί να γίνει για διαφορετικούς λόγους. Ωστόσο επιτρέπεται η προσφυγή.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 5 χρόνια. • Σύζυγος και σύντροφος: 3 χρόνια. • Τεστ γλωσσομάθειας, για το πολιτικό σύστημα και τα πολιτικά δικαιώματα. • Έλεγχος ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: εξαρτάται από το καθεστώς των γονιών τους.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	Ναι
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Αν υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια ή απάτη κατά τη διάρκεια απόκτησης ιθαγένειας. • Όχι εάν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 5 χρόνια. • Πρόσφυγες: 3 χρόνια. • Σύζυγος: οι αρμόδιες αρχές μπορούν να της/του

	<p>επιτρέψουν να υποβάλει αίτηση μετά από 3 αντί για 5 χρόνια.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος εισοδήματος και 'καλού χαρακτήρα'.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: εφόσον οι γονείς διέμεναν νόμιμα στην Ιρλανδία μίνιμουμ 3 εκ των 4 ετών πριν από τη γέννηση του παιδιού.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	Ναι
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Καμία προσφυγή.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν επιτρέπεται αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια. • Καμία προσφυγή.

ΙΣΠΑΝΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες (εκτός εκείνων των πρώην ισπανικών αποικιών): 10 χρόνια. • Τεστ γλωσσομάθειας, τεστ υπηκοότητας. • Έλεγχος ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: μπορούν να υποβάλουν αίτηση χωρίς καμία επιπλέον απαίτηση. Δεν αποκτούν ωστόσο αυτομάτως την ισπανική ιθαγένεια κατά τη γέννηση.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα παιδιά μπορούν να έχουν διπλή ιθαγένεια. • Όχι
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΙΤΑΛΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: αδιάλειπτα 10 χρόνια. • ΕΕ πολίτης: 4 χρόνια. • Πρόσφυγες και ανιθαγενείς: 5 χρόνια. • Σύζυγος: 2 χρόνια έγγαμης σχέσης στην Ιταλία και 3 χρόνια έγγαμης σχέσης στο εξωτερικό. /2 αν υπάρχει παιδί. • Ασφάλιση ασθένειας, έλεγχος εισοδήματος και ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Αδιάλειπτα 18 χρόνια στην Ιταλία.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Για ορισμένες εθνικότητες παιδιά.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Σπάνια.

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ίδια διαδικασία με τους μακράς διαρκείας διαμένοντες. • Επαρκές εισόδημα. • Απαιτείται η παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια (προβλέπονται εξαιρέσεις).
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται η διπλή ιθαγένεια για παιδιά γεννημένα στις Κάτω Χώρες από ξένους γονείς.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Απαιτείται η παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια (προβλέπονται εξαιρέσεις). • Επιτρέπεται η διπλή ιθαγένεια για παιδιά γεννημένα στις Κάτω Χώρες από ξένους γονείς.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Αν υπήρξε απάτη. Υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής.

ΚΥΠΡΟΣ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετανάστες: 8 χρόνια. • Σύζυγος: 3 χρόνια. • Έλεγχος 'καλού χαρακτήρα'. • Άλλα ενδεχόμενα κριτήρια: ελληνική γλώσσα, εισόδημα, ποινικό μητρώο.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ίδια διαδικασία και για τους απογόνους .
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Όχι διπλή ιθαγένεια για παιδιά γεννημένα στην Κύπρο από γονείς μετανάστες.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Για διάφορους λόγους και χωρίς δυνατότητα προσφυγής.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	

ΛΕΤΟΝΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: άλλα 5 χρόνια αφού αποκτήσουν την ιδιότητα των μακράς διάρκειας διαμενόντων. • Σύζυγος: μετά από 5 χρόνια γάμου (=μακράς διαρκείας) + 5 χρόνια αναμονής. • Τεστ γλωσσομάθειας, τεστ υπηκοότητας, Λετονού Συντάγματος και Εθνικού Ύμνου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: εφόσον έχουν γεννηθεί στη Λετονία μετά την ανεξαρτησία της χώρας και υπό προϋποθέσεις. • Παιδιά: καμία διπλή ιθαγένεια.

<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπό προϋποθέσεις. • Παιδιά: καμία διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι εφόσον υπάρχει ποινική καταδίκη.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 10 χρόνια. • Σύζυγος: 5 χρόνια διαμονής και έγγαμης σχέσης. • Τεστ γλωσσομάθειας, Ιστορίας, Λιθουανικού Συντάγματος και Εθνικού Ύμνου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} γενιάς παιδιά γεννημένα στη χώρα: με αίτηση πριν τα 15 τους.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Καμία διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται οποτεδήποτε. Υπάρχει δικαίωμα προσφυγής.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 5 χρόνια με αδιάλειπτη διαμονή. • Τεστ γλωσσομάθειας. • Για πολιτογράφηση απαιτείται η παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια. • Δυνατότητα αλλαγής ονόματος.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: επιπλέον απαιτήσεις.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά με έναν από τους δύο γονείς με λουξεμβουργιανή ιθαγένεια μπορούν να έχουν διπλή ιθαγένεια μέχρι τα 18 τους οπότε και πρέπει να επιλέξουν μια εκ των δύο ιθαγενειών τους.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΜΑΛΤΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: για ανθρωπιστικούς λόγους εφόσον έχουν ζήσει νόμιμα για 5 χρόνια στη Μάλτα. • Έλεγχος γλωσσομάθειας (Αγγλικά ή Μαλτέζικα), 'καλού χαρακτήρα', και αν θα είναι 'κατάλληλοι πολίτες της Μάλτας'.
---------------------	---

<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς; εφόσον οι πρόγονοι τους έχουν, είχαν ή απέκτησαν τη μαλτέζικη ιθαγένεια.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται η διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι για διάφορους λόγους.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι για διάφορους λόγους. Ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 7 χρόνια. • 'Βόρειοι' μετανάστες: 2 χρόνια. • Πρόσφυγες και ανιθαγενείς: 3 χρόνια. • Υποχρέωση για παρακολούθηση μαθημάτων (300 ώρες) Νορβηγικών ή πιστοποιητικό γλωσσομάθειας.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά από γονείς ή γονέα μετανάστες/η αποκτούν νορβηγική ιθαγένεια κατά τη γέννηση.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Μόνο εφόσον δεν γίνεται παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Απόρριψη πρόσβασης στην ιθαγένεια ή περίοδος καραντίνας αν υπάρχει έγκλημα, έχει επιβληθεί πρόστιμο ή ο μετανάστης έχει υποβληθεί σε ψυχιατρική θεραπεία.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 8 χρόνια. • Σύζυγος: 6 χρόνια. • Έλεγχος εισοδήματος και ποινικού μητρώου. • Τεστ γλωσσομάθειας, Ιστορίας και Λογοτεχνίας.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: να έχουν γεννηθεί στη χώρα + άλλες προϋποθέσεις.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται η διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι αλλά μέσα σ'ένα χρονικό διάστημα 10 ετών, αν υπήρξε απάτη κατά τη διαδικασία απόκτησης της ιθαγένειας. Απόσυρση ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΠΟΛΩΝΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 10 χρόνια.
---------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος εισοδήματος και ποινικού μητρώου. • Ενδέχεται να ζητηθεί η παραίτηση από την αρχική ιθαγένεια.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς παιδιά: υπό προϋποθέσεις.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι και χωρίς πιθανότητα προσφυγής.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Όχι

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες (+ οι μετανάστες από χώρες όπου ομιλιέται η πορτογαλική γλώσσα): 6 χρόνια. • Τεστ γλωσσομάθειας.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: εφόσον ένας γονιός έχει γεννηθεί στην Πορτογαλία και ζει στη χώρα τη στιγμή της γέννησης του παιδιού τότε το τελευταίο αποκτά αυτομάτως την πορτογαλική ιθαγένεια.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται υπό τους καλύτερους όρους.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε όσους έχουν διαπράξει έγκλημα το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης 3 και πάνω ετών. • Για διάφορους λόγους όπως π.χ. «αδυναμία να αποδειχθεί ουσιαστική σύνδεση με την Εθνική Κοινότητα».
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται ακόμα και αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια.

ΣΛΟΒΑΚΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 10 χρόνια. • Τεστ γλωσσομάθειας. • Έλεγχος ποινικού μητρώου.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: δεν έχουν αυτομάτως τη διπλή ιθαγένεια.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: δεν έχουν αυτομάτως τη διπλή ιθαγένεια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	Ναι

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 10 χρόνια. • Πρόσφυγες, ανιθαγενείς, απόφοιτοι Σλοβενικών πανεπιστημίων: πιο απλή διαδικασία. • Τεστ γλωσσομάθειας. • Όχι πάνω από 3 μήνες στη φυλακή.
<i>Παιδιά</i>	

<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Σπάνια.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι αλλά δεν πρέπει να οδηγήσει σε ανιθαγένεια. Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης.

ΣΟΥΗΔΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 5 χρόνια διαμονής. • 'Βόρειοί' μετανάστες: 2 χρόνια. • Σύζυγος: λιγότερο από 3 χρόνια. • Αίτηση μπορεί να γίνει δεκτή ακόμα και αν έχουν καταδικαστεί για σοβαρό έγκλημα.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: δεν αποκτούν αυτομάτως τη σουηδική ιθαγένεια. Μπορούν να κάνουν αίτηση μέχρι τα 15 τους αν οι γονείς τους είναι μακράς διάρκειας διαμένοντες ή μεταξύ 15 και 18 αν ζουν τουλάχιστον 3 χρόνια στη χώρα. • Διπλή ιθαγένεια: υπό προϋποθέσεις.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Διπλή ιθαγένεια για τα παιδιά: υπό προϋποθέσεις. • Εξαιρετικά σπάνιο.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ναι αν υπήρξε απάτη ή αν δόθηκαν εσφαλμένα στοιχεία κατά τη διαδικασία απόκτησης της ιθαγένειας.

ΤΣΕΧΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες : τουλάχιστον 10 χρόνια διαμονής. • Κανένα ποινικό έγκλημα τα τελευταία 5 χρόνια. • Προφορική συνέντευξη για εξακρίβωση τσεχικής γλωσσομάθειας.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 2^η και 3^η γενιά : απαραίτητη πολιτογράφηση.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Πιθανή διπλή ιθαγένεια για πολιτογραφημένους.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Λόγοι απόρριψη αίτησης: κυρίως (αλλά όχι μόνο) ανεπαρκές εισόδημα, επίπεδο ενσωμάτωσης ή ανεπαρκής πολιτική διαγωγή.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Καμία απόσυρση τσεχικής ιθαγένειας για πολιτογραφημένους.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	
<i>Προϋποθέσεις</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1^{ης} γενιάς μετανάστες: 6 χρόνια αδιάλειπτης διαμονής στη χώρα. • Σύζυγος / σύντροφος: πιο απλή διαδικασία.

	<ul style="list-style-type: none"> • Τεστ γλωσσομάθειας. • Έλεγχος εισοδήματος, ποινικού μητρώου και 'καλού χαρακτήρα'.
<i>Παιδιά</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδιά: υπό προϋποθέσεις. • Διπλή ιθαγένεια αλλά τα παιδιά δεν την αποκτούν στη γέννηση.
<i>Διπλή Ιθαγένεια</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Διπλή ιθαγένεια αλλά τα παιδιά δεν την αποκτούν στη γέννηση.
<i>Απόρριψη Παροχής Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Για διάφορους λόγους.
<i>Αφαίρεση Ιθαγένειας</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Για διάφορους λόγους. • Καμία αφαίρεση αν οδηγήσει σε ανιθαγένεια + αν έχουν περάσει 5 χρόνια από τότε που ο μετανάστης απέκτησε την ιθαγένεια.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ¹
(με άριστο το 100)

1	Σουηδία	71
2	Βέλγιο	71
3	Πορτογαλία	69
4	Ηνωμένο Βασίλειο	62
	Ιρλανδία	62
5	Γαλλία	54
6	Κάτω Χώρες	51
7	Τσεχία	50
8	Πολωνία	45
	Λουξεμβούργο	45
9	Φινλανδία	44
	Ελβετία	44
	ΕΕ-25	43
10	Σλοβενία	41
	Ισπανία	41
11	Σλοβακία	40

¹ Τα κριτήρια αξιολόγησης για την πρόσβαση στην ιθαγένεια των μεταναστών είναι τα εξής:

1. **Επιλεξιμότητα:** Όσο λιγότερα χρόνια πρέπει να περιμένει ο μετανάστης τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 25/100)
2. **Προϋποθέσεις απόκτησης ιθαγένειας:** Όσο λιγότερες και απαιτητικές είναι οι προϋποθέσεις τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 34/100)
3. **Ασφάλεια του καθεστώτος:** Όσο πιο σίγουρο είναι ότι ο μετανάστης δε θα χάσει την ιθαγένεια τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 0/100)
4. **Διπλή ιθαγένεια:** Αν επιτρέπεται διπλή ιθαγένεια σε μετανάστες και παιδιά ο βαθμός αξιολόγησης θα είναι υψηλός. (Ελλάδα: 50/100)

12	Νορβηγία	39
13	Λιθουανία	38
	Γερμανία	38
14	Ουγγαρία	36
	Κύπρος	36
15	Ιταλία	33
	Δανία	33
16	Μάλτα	29
17	Εσθονία	26
18	Λετονία	25
	Ελλάδα	25
19	Αυστρία	22

ΠΗΓΗ: <http://www.integrationindex.eu/integrationindex/2601.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Συγκριτικά στοιχεία για τα πολιτικά δικαιώματα

Στοιχεία από το Migrant Integration Policy Index (MIPEX) -
<http://www.integrationindex.eu/>,
<http://www.integrationindex.eu/multiversions/2712/FileName/MIPEX-2006-2007-final.pdf>

Αυστρία:

- Μετανάστες δεν έχουν εκλογικά δικαιώματα.
- Σε γενικές γραμμές, τα ομόσπονδα κρατίδια δε συμβουλευονται τις οργανώσεις μεταναστών αλλά τις γενικότερες οργανώσεις δραστήριες στον τομέα της ενσωμάτωσης.
- Η κυβέρνηση δεν έχει τρόπους να ζητήσει τη γνώμη των μεταναστών σχετικά με πολιτικές που τους επηρεάζουν άμεσα.
- Οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν χρηματοδότηση μόνο σε τοπικό επίπεδο και σύμφωνα με κριτήρια που δεν ισχύουν για άλλες οργανώσεις.

Βέλγιο:

- Οι εκτός ΕΕ μετανάστες οι οποίοι διαμένουν για τουλάχιστον 5 χρόνια στη χώρα μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να ψηφίσουν στις τοπικές εκλογές (local elections).
- Δεν μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ούτε να ψηφίσουν στις νομαρχιακές εκλογές (regional elections).
- Στην πλειοψηφία τους οι εκπρόσωποι των μεταναστών διορίζονται από το κράτος.

Γαλλία:

- Οι μετανάστες δεν έχουν εκλογικά δικαιώματα.
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν δημόσια χρηματοδότηση.
- Η κυβέρνηση δεν έχει δημιουργήσει τρόπους ώστε να συμβουλευεται τους μετανάστες όσον αφορά τις πολιτικές αποφάσεις.

Γερμανία:

- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Δεν έχουν εκλογικά δικαιώματα.
- Σε μερικά κρατίδια, οι μετανάστες εκλέγουν ελεύθερα τους εκπροσώπους τους ενώ σε άλλα κρατίδια και σε εθνικό επίπεδο διορίζονται από την κυβέρνηση.

Δανία:

- Όσοι είναι άνω των 18 και κατοικούν νόμιμα στη χώρα τα τελευταία 3 χρόνια μπορούν να ψηφίσουν και να θέσουν υποψηφιότητα στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές (local and regional elections).
- Δεν υπάρχει κρατική χρηματοδότηση των οργανώσεων μεταναστών.
- Οι οργανώσεις μεταναστών εκλέγονται ελεύθερα σε γνωμοδοτικό όργανο αλλά γνωμοδοτούν σε μια ad hoc βάση.

Ελβετία:

- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Μόνο ξένοι διαμένοντες σε ορισμένα καντόνια έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.
- Γίνεται συστηματική γνωμοδότηση αλλά οι εκπρόσωποι των μεταναστών διορίζονται από το κράτος.

Εσθονία:

- Μόνο οι μακράς διαρκείας διαμένοντες έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις δημοτικές εκλογές (municipal elections).
- Δεν τους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν πολιτικές οργανώσεις.
- Υπό προϋποθέσεις οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.
- Γνωμοδότηση γίνεται σε μια ad hoc βάση και οι εκπρόσωποι διορίζονται από το κράτος.

Ηνωμένο Βασίλειο:

- Μόνο οι μετανάστες εξερχόμενοι από την Κοινοπολιτεία έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι σε δημοτικές, νομαρχιακές και εθνικές εκλογές (local, regional, national).
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Κρατική χρηματοδότηση οργανώσεων μεταναστών υπό προϋποθέσεις.
- Δεν υπάρχει κάποια θεσμοθετημένη γνωμοδοτική διαδικασία.

Ιρλανδία:

- Όλοι οι νόμιμοι διαμένοντες έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές (local).
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση υπό προϋποθέσεις.
- Η εθνική κυβέρνηση δε ζητά τη γνωμοδότηση των εκπροσώπων των μεταναστών.

Ισπανία:

- Μετανάστες έχουν το δικαίωμα το εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές (local) με βάση την αμοιβαιότητα.
- Οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση υπό προϋποθέσεις.
- Η κυβέρνηση ζητά συστηματικά τη συμβουλή των εκπροσώπων των μεταναστών οι οποίοι διορίζονται από το κράτος.

Ιταλία:

- Δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι σε τοπικές και νομαρχιακές εκλογές (local and regional elections).
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Οι εκπρόσωποι των μεταναστών είναι διορισμένοι από το κράτος και τους ζητείται η γνώμη τους σε μια ad hoc βάση.
- Οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.

Κάτω Χώρες:

- Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε τοπικές (local) και όχι νομαρχιακές (regional) εκλογές για όσους διαμένουν νόμιμα και αδιάλειπτα 5 χρόνια στη χώρα.
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικιές τους οργανώσεις.
- Υπάρχει σε εθνικό επίπεδο ένα θεσμοθετημένο και ελεύθερα εκλεγμένο γνωμοδοτικό σώμα.
- Οι οργανώσεις μεταναστών λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.

Κύπρος:

- Δεν υπάρχουν εκλογικά δικαιώματα για τους μετανάστες.
- Δεν υπάρχει γνωμοδοτική διαδικασία μεταξύ μεταναστών και κράτους.
- Καμία κρατική χρηματοδότηση.

Λετονία:

- Κανένα εκλογικό δικαίωμα για τους μη ΕΕ πολίτες.
- Περιορισμένη δυνατότητα για συμμετοχή σε πολιτικά κόμματα και ίδρυση οργανώσεων.
- Χρηματοδότηση των οργανώσεων μεταναστών μόνο σε εθνικό επίπεδο.
- Καμία γνωμοδοτική διαδικασία με τους μετανάστες.

Λιθουανία:

- Οι μακράς διάρκειας διαμένοντες έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές (local elections).
- Μόνο Λιθουανοί πολίτες μπορούν να ενταχθούν σε πολιτικό κόμμα.
- Δεν υπάρχει γνωμοδοτική διαδικασία με τους μετανάστες.

Λουξεμβούργο:

- Δικαίωμα του εκλέγειν στις τοπικές (local) εκλογές για όσους διαμένουν 5 χρόνια στη χώρα.
- Υπάρχει γνωμοδοτική διαδικασία με τους ελεύθερα εκλεγμένους εκπροσώπους των μεταναστών.

Μάλτα:

- Πολίτες κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές (local) εκλογές.
- Ενδέχεται να ζητηθεί γνωμοδότηση από εκπροσώπους οργανώσεων που δουλεύουν με τους μετανάστες. Δεν υπάρχει κάποιο επίσημο γνωμοδοτικό όργανο.
- Δεν προβλέπεται κάποια χρηματοδότηση.

Νορβηγία:

- Μη ΕΕ πολίτες που διαμένουν 3 χρόνια στη χώρα έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές (local) εκλογές.
- Συστηματική γνωμοδοτική διαδικασία στην πόλη του Όσλο με τους μετανάστες να εκλέγουν ελεύθερα τους εκπροσώπους τους. Σε άλλες πόλεις η διαδικασία αυτή είναι πιο περιορισμένη.
- Υπάρχει χρηματοδότηση σε διάφορα επίπεδα (εθνικό, τοπικό, κτλ).

Ουγγαρία:

- Δικαίωμα του εκλέγειν σε τοπικές και νομαρχιακές εκλογές (local and regional).
- Μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα και να ιδρύουν τις δικές τους οργανώσεις.
- Κανένα γνωμοδοτικό σώμα μεταναστών.
- Καμία χρηματοδότηση.

Πολωνία:

- Δεν έχουν εκλογικό δικαίωμα
- Μπορούν να ενταχθούν σε πολιτικό κόμμα και να ιδρύουν τις δικές τους οργανώσεις.
- Καμία γνωμοδοτική διαδικασία με τους μετανάστες.
- Καμία χρηματοδότηση.

Πορτογαλία:

- Μόνο οι πολίτες των χωρών που έχουν υπογράψει σύμφωνο αμοιβαιότητας με την Πορτογαλία έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις τοπικές (local) εκλογές μετά από 3 χρόνια διαμονής.
- Παρόλο που οι ενώσεις μεταναστών εκλέγονται ελεύθερα σε ένα θεσμοθετημένο εθνικό γνωμοδοτικό όργανο, σπάνια ζητείται η γνώμη των μεταναστών.
- Προβλέπεται κρατική χρηματοδότηση.

Σλοβακία:

- Κανένα δικαίωμα για ένταξη σε πολιτικό κόμμα.
- Μόνο οι επίσημα μακράς διάρκειας διαμένοντες έχουν εκλογικά δικαιώματα στις τοπικές (local) εκλογές.
- Γνωμοδοτική διαδικασία και κρατική χρηματοδότηση προβλέπονται μόνο για αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες.

Σλοβενία:

- Μόνο οι μακράς διάρκειας διαμένοντες (5 χρόνια) έχουν δικαίωμα του εκλέγειν στις τοπικές (local) εκλογές.
- Μόνο ως επίτιμα μέλη μπορούν να συμμετέχουν σε πολιτικό κόμμα.
- Δεν υπάρχει γνωμοδοτικό όργανο ώστε οι μετανάστες να εκφράζονται.
- Χρηματοδότηση μόνο για πολιτιστικές δραστηριότητες και με κριτήρια.

Σουηδία:

- Οι 3 χρόνια νόμιμα διαμένοντες στη χώρα έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν σε τοπικές και νομαρχιακές εκλογές (local and regional) και το δικαίωμα του εκλέγεσθαι σε τοπικές εκλογές.
- Μπορούν να ενταχθούν σε πολιτικό κόμμα και να ιδρύουν τις δικές τους οργανώσεις.
- Προβλέπεται χρηματοδότηση.
- Οι ενώσεις μεταναστών εκλέγονται ελεύθερα σε γνωμοδοτικό όργανο. Ωστόσο δεν υπάρχει τακτική γνωμοδοτική διαδικασία.

Τσεχία:

- Κανένα εκλογικό δικαίωμα.
- Η κυβέρνηση ζητά τη γνώμη των εκπροσώπων στις οργανώσεις μεταναστών. Ωστόσο αυτοί οι εκπρόσωποι διορίζονται από το κράτος.
- Οι οργανώσεις μεταναστών πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τουλάχιστον 3 Τσέχους υπηκόους.
- Δεν προβλέπεται συμμετοχή σε πολιτικά κόμματα.
- Προβλέπεται χρηματοδότηση σε διάφορα επίπεδα.

Φινλανδία:

- Υπάρχει γνωμοδοτική διαδικασία με τους εκπροσώπους των μεταναστών, οι οποίοι διορίζονται από το κράτος.
- Προβλέπεται χρηματοδότηση.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ²
(με άριστα το 100)

1	Σουηδία	93
2	Νορβηγία	86
3	Λουξεμβούργο	84
4	Φινλανδία	81
5	Κάτω Χώρες	80
6	Πορτογαλία	79
7	Γερμανία	66
8	Ιρλανδία	59
9	Βέλγιο	57
10	Ελβετία	55
	Ιταλία	55
	Δανία	55
11	Γαλλία	52
12	Ισπανία	50
13	Ηνωμένο Βασίλειο	46
	ΕΕ-25	43
14	Τσεχία	41
15	Αυστρία	34
16	Εσθονία	30
17	Ουγγαρία	29
18	Μάλτα	19
19	Κύπρος	18
20	Σλοβενία	15
21	Σλοβακία	14
	Πολωνία	14

² Τα κριτήρια αξιολόγησης για την πολιτική συμμετοχή των μεταναστών είναι τα εξής:

1. **Εκλογικά δικαιώματα:** Όσο περισσότερα δικαιώματα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι έχουν οι μετανάστες τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 0/100)
2. **Πολιτικές ελευθερίες:** Όσο περισσότερα δικαιώματα να συμμετέχουν σε πολιτικό κόμμα και να ιδρύουν οργανώσεις έχουν οι μετανάστες τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 100/100)
3. **Συμβουλευτικά όργανα:** Όσο πιο θεσμοθετημένη είναι η συμβουλευτική διαδικασία μεταξύ κράτους και εκπροσώπων των μεταναστών και όσο πιο ελεύθερα εκλέγονται οι εκπρόσωποι από τους μετανάστες τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός. (Ελλάδα: 0/100)
4. **Εφαρμογή των πολιτικών:** Όσο μεγαλύτερη η κρατική χρηματοδότηση και υποστήριξη που λαμβάνουν οι μετανάστες αλλά επίσης όσο περισσότερο ενημερωμένοι είναι οι μετανάστες για τα πολιτικά τους δικαιώματα τόσο υψηλότερος είναι και ο βαθμός αξιολόγησης. (Ελλάδα: 0/100)

	Ελλάδα	14
22	Λιθουανία	12
23	Λετονία	11

ΠΗΓΗ: <http://www.integrationindex.eu/integrationindex/2600.html>